

DE WET ZORG EN DWANG BIJ DE WEVER

De Wet Zorg en Dwang bij De Wever

In deze folder geven we u inzicht in het beleid van De Wever rondom de Wet Zorg en Dwang (afgekort Wzd). De Wzd beschermt de rechten van onder andere mensen met een psychogeriatrische aandoening (zoals dementie) die onvrijwillige zorg krijgen.

Bij De Wever vinden we het belangrijk dat u zoveel als mogelijk zelf keuzes maakt. Die keuzes bepalen de begeleiding en ondersteuning die we bieden. Als u zelf die keuzes niet goed kunt maken overleggen we met uw vertegenwoordiger. Het kan voorkomen dat De Wever van mening is dat u zorg nodig heeft waar u (en/of uw vertegenwoordiger) het niet mee eens bent. Dat is dan onvrijwillige zorg.

Bij zorg waar u of uw vertegenwoordiger het niet mee eens is, geldt het principe: 'Nee, tenzij ...'. Dat wil zeggen dat onvrijwillige zorg, zoals het in deze wet heet, in principe niet mag worden toegepast. Behalve in de situatie dat 'niets doen' leidt tot ernstig nadeel of als de veiligheid van mensen om u heen in gevaar komt.

Het verlenen van de onvrijwillige zorg is dan bedoeld om ernstig nadeel te voorkomen en is altijd een allerlaatste optie. Onvrijwillige zorg wordt altijd zo kort mogelijk ingezet en alleen als minder ingrijpende alternatieven onvoldoende uitkomst bieden.

Ernstig nadeel

Denk hierbij aan:

1. Levensgevaar, ernstig lichamelijk letsel, ernstige psychische of andere schade, ernstige verwaarlozing of maatschappelijke teloorgang, ernstig verstoorde ontwikkeling voor een cliënt of een ander.
2. Bedreiging van de veiligheid van de cliënt, al dan niet doordat hij of zij onder invloed van een ander raakt. U voelt zich bijvoorbeeld niet veilig omdat iemand anders zegt wat u moet doen.
3. De situatie hinderlijk gedrag of agressie van anderen oproept.
4. Een situatie waarbij de algemene veiligheid in gevaar is.

Het stappenplan

De Wet Zorg en Dwang gaat over zorgvuldigheidseisen bij onvrijwillige opname van en (onvrijwillige) zorg aan personen met een psychogeriatrische aandoening, zoals dementie, die aangewezen zijn op zorg. Deze wet beschermt uw rechten als u onvrijwillige zorg ontvangt.

Het uitgangspunt blijft dat zorg wordt verleend volgens het zorgplan en zoals met u (en uw eventuele vertegenwoordiger) is afgesproken. Er kan zich echter een situatie voordoen, waarin De Wever van mening is dat u zorg of iets anders nodig heeft, om ernstig nadeel te voorkomen, maar u het daar niet mee eens bent. Het is dan van belang dat deze besluitvorming zorgvuldig en met u tot stand komt.

Als er geen overeenstemming is over de zorg, doorlopen we een stappenplan. Ook wordt bij een wilsonbekwame cliënt het stappenplan doorlopen als het gaat over situaties rondom inzet van medicatie die het gedrag beïnvloedt (en deze niet volgens de professionele richtlijnen wordt toegediend), beperking van de bewegingsvrijheid en insluiting.

Bij elke stap worden u en uw vertegenwoordiger nauw betrokken. U kunt hierbij ondersteuning vragen van de cliëntvertrouwenspersoon. In de verschillende stappen van het stappenplan overlegt de zorgverantwoordelijke met verschillende functionarissen van De Wever over de inzet van de onvrijwillige zorg, de afbouw hiervan of eventuele alternatieven. Een Wzd functionaris houdt hierop toezicht.

De zorgverantwoordelijke overlegt multidisciplinair met in elk geval de betrokken arts of psycholoog bij de inzet van onderstaande middelen:

- Vocht, voeding en medicatie, alsmede het doorvoeren van medische controles of andere medische handelingen en overige therapeutische maatregelen, ter behandeling van de psychogeriatrische aandoening
- Beperking van de bewegingsvrijheid
- Insluiten

De vertegenwoordiger

Wie is de vertegenwoordiger?

Wettelijk is vastgelegd wie vertegenwoordiger van een wilsonbekwame cliënt kan zijn. Dit is in volgorde:

- Een curator of mentor (benoemd door de rechter)
- Een schriftelijk gemachtigde (benoemd door de wilsbekwame cliënt zelf in een schriftelijke verklaring)
- De (wilsbekwame) echtgenoot, de geregistreerde partner of andere levensgezel van de cliënt (niet benoemd, vrijwillig)
- Een ouder, kind, broer, zus, grootouder, kleinkind (niet benoemd, vrijwillig)

De zorgverlener kijkt eerst of er een mentor of curator is. Dan of er een schriftelijke gemachtigde is. Als deze er niet is of deze de rol van vertegenwoordiger niet op zich wil nemen, dan kan de partner de vertegenwoordiger zijn en in laatste instantie een van de genoemde familieleden.

Wilsonbekwaam

Een cliënt is wilsbekwaam terzake, tenzij is vastgesteld dat deze dat niet is. De Wet zorg en dwang bepaalt dat 'een daartoe deskundige, niet zijnde de Wzd functionaris', beoordeelt of een cliënt wilsbekwaam is. Deze deskundige bespreekt dit ook met de vertegenwoordiger van de cliënt.

Als zij het niet eens worden dan beoordeelt een niet bij de zorg betrokken arts of de cliënt ter zake van zijn zorg wilsbekwaam is. Als de cliënt of zijn vertegenwoordiger het niet eens is met de uitkomst hiervan kunnen zij de hulp inroepen van een cliëntenvertrouwenspersoon Wzd of een klacht indienen bij de speciale Wzd-klachtencommissie (zie verder in deze folder).

Wanneer moet de vertegenwoordiger toestemming geven?

Een zorgverlener die (onvrijwillige) zorg of behandeling verstrekt aan een ter zake wilsbekwame cliënt, moet toestemming vragen aan de vertegenwoordiger. De vertegenwoordiger betreft de cliënt zo veel mogelijk bij de beslissing. Ook de zorgverlener moet altijd proberen te overleggen met de cliënt en op een voor hem begrijpelijke wijze informatie verstrekken.

Vertegenwoordigers hebben het recht om volledig en begrijpelijk te worden geïnformeerd. Dit is bijvoorbeeld de taak van de behandelaar of in de praktijk vaak de zorgverantwoordelijke, het dagelijks aanspreekpunt voor familie. Vertegenwoordigers worden geïnformeerd over:

1. De aanleiding voor de toepassing van de maatregel. Welk gevaar of risico loopt de cliënt zonder toepassing van de onvrijwillige zorg
2. De voor- en nadelen van de toepassing van onvrijwillige zorg
3. Mogelijke alternatieven en de voor- en nadelen van deze alternatieven
4. De rechten van de vertegenwoordiger om een maatregel niet te accepteren. De vertegenwoordiger kan hiervoor ook de cliëntenvertrouwenspersoon inschakelen.

De vertegenwoordiger heeft een andere mening dan de cliënt

Het kan voorkomen dat de cliënt bepaalde zorg wel wil, terwijl de vertegenwoordiger dat niet wil. De wilsbekwame cliënt beslist zelf. Ook als zijn vertegenwoordiger een andere mening heeft. Het is belangrijk om daar goed met elkaar over te praten. Wat vindt de cliënt? Wat vindt de vertegenwoordiger? Wat vindt de zorgmedewerker? Of de (behandelend) arts? Vaak kom je samen tot een goede oplossing, maar soms lukt dat niet.

Als de cliënt weet waar hij over besluit en tot een andere beslissing komt dan zijn vertegenwoordiger kan dat. Voor de ter zake wilsbekwame cliënt treedt de vertegenwoordiger op. Als er sprake is van (dreigend) ernstig nadeel, kan deze onvrijwillige zorg, na het zorgvuldig doorlopen van het stappenplan, toch gegeven worden. Ook al zijn de cliënt en de vertegenwoordiger het er niet mee eens. Dat geldt ook andersom.

Rechten van de vertegenwoordiger

De vertegenwoordiger heeft het recht:

- Betrokken te worden bij de beslissingen over (onvrijwillige) zorg
- Geïnformeerd te worden over de zorg en keuzes
- Aanwezig te zijn bij het overleg over het opnemen van onvrijwillige zorg in uw zorgplan
- Op ondersteuning door de cliëntvertrouwenspersoon Wzd
- Een klacht in te dienen.
- Recht op inzage in delen van uw dossier, inclusief de medische informatie, die gaan over de onderwerpen waarop u wilsonbekwaam bent. Deze krijgt alleen de informatie die nodig is om beslissingen over de desbetreffende zorg te nemen. U moet hiervoor wel toestemming geven.

Uw rechten

Als u met de Wzd te maken krijgt, heeft u de volgende rechten:

Recht op inspraak

In de Wzd zijn zaken geregeld om u zoveel mogelijk zelf de regie over uw leven te geven. Dat betekent onder andere dat:

- U zoveel mogelijk zelf moet kunnen beslissen
- De inzet van onvrijwillige zorg zoveel mogelijk moet worden voorkomen en beperkt. Deze wordt alleen ingezet als het echt niet anders kan én steeds na zorgvuldige afweging
- U wordt geïnformeerd over het opnemen van onvrijwillige zorg in uw zorgplan
- U aanwezig mag zijn bij de overleggen hierover

Recht op een vertegenwoordiger

In principe beslist u zelf. Als u een bepaald besluit niet meer zelf kunt nemen, kan uw vertegenwoordiger namens u beslissen. U bepaalt in principe zelf wie uw vertegenwoordiger is. Als er niemand is die als uw vertegenwoordiger optreedt, terwijl dit wel noodzakelijk is, vraagt De Wever de rechter een mentor voor u te benoemen.

Recht op een cliëntvertrouwenspersoon bij onvrijwillige keuze

U heeft recht op ondersteuning door een cliëntvertrouwenspersoon. U of uw vertegenwoordiger kan contact met hen opnemen. De cliëntvertrouwenspersoon kan u ondersteunen bij vragen, problemen en klachten die met onvrijwillige zorg te maken hebben. Deze staat u bij, geeft u advies en kan u ook ondersteunen bij:

- De verschillende stappen van het stappenplan
- Het toepassen van onvrijwillige zorg
- Een onvrijwillige opname

De cliëntvertrouwenspersoon is onafhankelijk. Als u gebruik wilt maken van een cliëntvertrouwenspersoon kunt u terecht bij Zorgbelang Brabant, te bereiken via:

E cvp@zorgbelang-brabant.nl

T 088 929 40 99

Meer informatie over de cliëntvertrouwenspersoon en Zorgbelang Brabant vindt u op www.adviespuntzorgbelang.nl of op www.deweever.nl. Hier staan ook de directe contactgegevens van de cliëntvertrouwenspersonen Wzd van De Wever.

Klachtenrecht

De Wzd heeft een eigen klachtenregeling. Deze is onder meer van toepassing op klachten over:

- Het besluit om onvrijwillige zorg in het zorgplan op te nemen
- Besluiten over uitvoering van onvrijwillige zorg op basis van het zorgplan of in onvoorziene situaties
- Klachten over de beoordeling van de wilsbekwaamheid van een cliënt
- Klachten over beslissingen van de Wzd-functionaris

U kunt met deze klachten terecht bij de Klachtencommissie Onvrijwillige Zorg, te bereiken via:

E info@kcoz.nl

T 085 077 20 60

Meer informatie en de klachtenregeling vindt u op www.kcoz.nl.

De Wever

Dr. Eijgenraamstraat 3
5042 SE Tilburg
Postbus 1173
5004 BD Tilburg

T 0800 339 38 37

E info@dewever.nl

W www.dewever.nl

